

Programový dokument hnutí Demokratická iniciativa č. 1

Sdělení z 15. března t.r., kterým se Demokratická iniciativa prohlásila společenským a politickým hnutím, vedlo k řadě otázek týkajících se povahy, změnění i organizace hnutí Demokratická iniciativa. Některých z nich si všimneme v tomto našem prvním programovém dokumentu, a to se náměrem scházet dialog jak s účastníky hnutí, tak i s dalšími zájenci o ně.

X X X

1. Náhrada politické strany. Hnutí Demokratická iniciativa nemá být náhradou politické strany. Demokratická iniciativa se prohlásila za hnutí proto, že právě tato forma odpovídá jejím poslání. Nemí také hnutím politických profesionálů a činnosti, které rozvíjí, mohou dělat všichni občané. Jde o dobrovolnou práci jednotlivců ve prospěch svobodného a demokratického rozvoje národní společnosti.

2. Vytváření politického programu. Demokratická iniciativa si neklade přesné dlouhodobé cíle, i když jsou jisté zásady, které hodlá i v budoucnosti dodržovat. Jejím obecným dlouhodobým záměrem je napsat při vytváření optimálních podmínek pro rozvoj národního organismu; bezprostředním podnětem pro její vznik byla současná akutní politická, hospodářská a morální krize naší společnosti a snaha podílet se na jejím překonání. Jednou z hlavních zásad hnutí Demokratická iniciativa je to, že požadavky musí být reálné, v současných podmínkách uskutečnitelné /v příloze uvádíme soupis hlavních požadavků Demokratické iniciativy od srpna 1967/.

Příklad: Naše demokratické tradice jednoznačně poukazují k všestranně pluralitní společnosti. Ale ve státě existuje mocenský monopol a KSČ na něm trvá. Žádáme proto, tak jak je to reálné, vytvoření společnosti pluralitní pouze po stránce kulturní, myšlenkové, náboženské a politické.

3. Organizace hnutí Demokratická iniciativa. Hnutí nemá ustálenou organizační strukturu. Je organizováno na principech komitace mezi skupinou zakladatelských účastníků a jednotlivými pracovníky hnutí, dále mezi jednotlivými účastníky v místech a podle potřeb. Tyto vztahy a styky se budou postupně vyvíjet a doufáme že i upevňovat.

4. Vztah k zákonům. Hnutí Demokratická iniciativa vychází ze zásady, že co není zakázáno, je povoleno.

Pokud jde o zákony naší, jsou dnes z velké části zastaralé a bude třeba je v liberálním duchu novelizovat - požadovat tyto zákonodárné změny a napsat jim je jedním z předních úkolů našeho hnutí. Ale i dnešní zákony lze vykládat různě, právě tak jako mezinárodně platné normy. Jiný než demokratický výklad právních norem není pro hnutí Demokratická iniciativa přijatelný. Součástí takového výkladu je kategoriecký požadavek nepoužívat zákony a paragrafy, které jsou politicky neúčinné.

5. Komunisté jako účastníci hnutí Demokratická iniciativa. Účastníkem hnutí Demokratická iniciativa může být kterýkoliv československý občan. To se týká neustraněná práva tak jako členů KSČ.

6. Vztah ke KSČ. Hnutí Demokratická iniciativa se ke KSČ vztahuje jako k vládnoucí straně, která má majetkový monopol moci. Demokratická iniciativa je od doby videma rozhodujícího počtu KSČ na nejvyšší úrovni hierarchického organizovaní i na současném autoritativním režimu vládnutí.

Poile našeho přenesé dění je prvořadou morální povinností KSČ vytvořit demokratický systém vládnutí a na tomto základě postupovat v souladu s přáními volné většiny společnosti k překonání současné krize. K tomu ovšem je zapotřebí i vnitřních změn ve straně. V dnešní době není československá společnost společností rovnoprávných občanů, protože členové KSČ mají značná privilegia, zejména kádrová, a mopak zato zvláštní politické povinnosti dané stranickou disciplínou a možností se strany vytrápit. Je přirozené, že pokud KSČ bude jedinou vládnoucí politickou stranou, bude její vnitřní uspořádání předmětem stále a kritické pozornosti ze strany celé společnosti.

Od KSČ zvláště požadujeme:

- odchod politicky zdiskreditovaných osob z jejich orgánů všech stupňů;
- obnovení "Poučení z krizového vývoje ve straně a společnosti" jako předpokladu svobodné výměny názorů o dějinných uplynulých dvaceti let.

7. Sociální složení hnutí Demokratická iniciativa. Demokratická iniciativa nechce být v žádném případě hnutím výlučně intelektuálním. Těší nás, že většina prvňák účastníků hnutí se rekrutuje z řad dělníků, a naplňuje nás naděje, že tyto lidé - převážně mladí - mají nejen smělý přehled o současných společenských problémech, ale že také cítí onu dobrovolnou odpovědnost za osudy celku, která byla tak důležitou vlastností probuřilých a demokraticky cítících lidí v naší minulosti.

Je přirozené, a znovu to zdůrazňujeme, že hnutí Demokratická iniciativa je otevřeno všem.

V Praze dne 5. října 1968

Za skupinu zakladatelských účastníků
hnutí Demokratická iniciativa

Miroslav Štengl
Husitská 1, Praha 3

Karel Štindel
Americká 39, Praha 2